

Régiók Bizottsága vélemény – Tárgy: „Az Európai Bizottság közleménye a Tanácsnak: »Koszovó jövője: Európa«”

(2006/C 115/11)

A RÉGIÓK BIZOTTSÁGA,

tekintettel az Európai Bizottság közleményére a Tanácsnak: *Koszovó jövője: Európa* (COM(2005) 156 final);

tekintettel az Európai Bizottság 2005. május 11-én hozott határozatára, mely szerint az Európai Közösséget létrehozó szerződés 265. cikkének (1) bekezdése alapján a fenti tárgyban kikéri a Régiók Bizottsága véleményét;

tekintettel a Régiók Bizottsága Elnökségének 2005. április 12-i határozatára, melyben megbízza a „Külkapcsolatok” szakbizottságot, hogy a fenti tárgyban véleményt alkosson;

tekintettel az Európai Tanács 2005. június 16–17-én tartott brüsszeli ülésének elnökségi következtetéseire;

tekintettel az Európai Tanács 2003. június 19–20-án tartott theszaloníki ülésének elnökségi következtetéseire;

tekintettel az Európai Tanácsnak a Szerbiával és Montenegróval – Koszovót is beleértve – kötött európai partneri együttműködésben foglalt elvekről, prioritásokról és feltételekről szóló 2004. június 14-i határozatára;

tekintettel a Szerbia és Montenegrónak az Európai Unióval a stabilizációs és társulási megállapodásról folytatott tárgyalásokra való felkészültségéről szóló jelentésre (SEC(2005) 478 final);

tekintettel az Európa Tanács Parlamenti Közgyűlésének 2005. június 3-án elfogadott, „Koszovó jelenlegi helyzetéről” szóló véleményére (10572. sz. dokumentum, előadó: Marianne Tritz);

tekintettel az ENSZ főtitkárának az Egyesült Nemzetek Ideiglenes Koszovói Közigazgatási Missziójáról írott, 2005. május 23-i jelentésére (05–33918. sz. dokumentum);

tekintettel az ENSZ Biztonsági Tanácsának 1999. június 10-i, 1244 (1999) sz. határozatára;

tekintettel a Régiók Bizottsága és az Európa Tanács Helyi és Regionális Hatóságok Kongresszusa közötti, 2005. április 13-án kötött együttműködési megállapodásra (CdR 62/2005);

tekintettel Az *Európai Unió helyi és regionális önkormányzatainak szerepe a Nyugat-Balkán demokratikus konszolidációs folyamatában* című véleményére (CdR 101/2003 fin) ⁽¹⁾;

tekintettel a 2005. június 22-i priština konferencia résztvevői által elfogadott következtetésekre (a „Priština Nyilatkozatra”) (CdR 145/2005 fin);

tekintettel a „Külkapcsolatok” szakbizottság által 2005. szeptember 15-én elfogadott véleménytervezetre (CdR 143/2005 rev 2) (előadó: **Tomaž Štebe**, Mengeš város polgármestere (SI/EPP));

attól a szándéktól vezetve, hogy megismertesse a helyi és regionális önkormányzatok álláspontját Koszovó európai jövőjével kapcsolatban,

mivel:

1. az Európai Tanács 2003. június 19–20-án tartott theszaloníki ülésének elnökségi következtetése az egész nyugat-balkáni régió jövőjét európai színekben tüntetik fel. Ez az elképzelés az Európai Tanács 2005. június 16–17-én tartott brüsszeli ülésének elnökségi következtetéseiben ismét hangsúlyt kapott;
2. az összes nyugat-balkáni ország – Koszovót is beleértve – hozzáállása pozitívan változott az utóbbi időben – a volt Jugoszláviával foglalkozó nemzetközi büntetőtörvényszék (ICTY) kapcsán is. Ez a változás fontos lépést jelent ezen országok majdani európai integrációja szempontjából. Emellett azonban további számottevő haladásra is szükség van;

⁽¹⁾ HL C 73., 2004.3.23., 1. o.

3. ami Koszovót illeti: a polgárok a volt miniszterelnök, Ramus Haradinaj lemondását békés önfegyessel viselték, az új, Bajram Kosumi vezette kormány zökkenőmentes megalakulása pedig a kormány politikai érettségéről tanúskodott. Az új kormány továbbá elkötelezte magát az előző kormány ENSZ-előírások végrehajtására irányuló programjának folytatása mellett;
4. a koszovói kormány 2005. február 22-én elfogadta a „Helyi kormányzati reform – 2005-ös munkaprogram” elnevezésű programot. A reform célja a helyi szintű szolgáltatások javítása. Ez hozzájárul ahhoz, hogy (a) Koszovó minden polgára számára fenntartható kormányzást és életkörülményeket lehessen biztosítani; (b) Koszovóban minden közösség demokratikus struktúrákba illeszkedhessen; (c) jól működő demokratikus intézmények jöhetnek létre és szilárdulhassanak meg Koszovóban az előírásoknak megfelelően;
5. tovább folytatódnak az olyan tevékenységek, melyek célja Koszovó gazdasági integrálása a régióba. Ezek a folyamatos erőfeszítések a Koszovóban továbbra is fennálló nehéz gazdasági helyzetet – többek között az alacsony fizetési szintet, a magas munkanélküliségi arányt és az infrastruktúrabeli óriási hiányosságokat – igyekeznek enyhíteni. Sürgősen szükség van olyan jogi keretre, amely világosan meghatározza a tulajdonjogokat;
6. az előírások végrehajtásának jelenleg folyamatban levő célratoró és átfogó felülvizsgálata olyan valószínű folyamatot kell, hogy beindítson, amely Koszovó jövőbeli jogállásának rendezéséhez vezet. Erős, autonóm és többnemzetiségű helyi és területi önkormányzatok nélkül elképzelhetetlen Koszovóban a hosszú távú béke és jólét, és ezek kulcsfontosságú elemei továbbá a Koszovó jövőbeli jogállásáról szóló bármilyen egyeztetett megállapodásnak is;
7. a Priştinában, 2005. június 22-én „Az Európai Unió helyi és regionális hatóságainak szerepe a Nyugat-Balkán demokratikus konszolidációs folyamatában” témájában, a Régiók Bizottsága, az Európai Bizottság, az Európa Tanács Helyi és Regionális Helyhatóságok Kongresszusa és a Délkelet-Európai Stabilitási Paktum közös szervezésében megtartott konferencia végső nyilatkozata hangsúlyozza, hogy ha Koszovó polgárainak jövője valóban az Európai Unióban keresendő, akkor elengedhetetlen a valódi decentralizáció és a részvételi demokrácia – a demokratikus értékek és a kisebbségi jogok teljes körű tiszteletben tartása mellett.

2005. november 16–17-én tartott 62. plenáris ülésén, (a november 16-i ülésnapon) elfogadta a következő véleményt.

1. A Régiók Bizottsága nézetei

A Régiók Bizottsága

1.1 **örömmel fogadja** az Európai Bizottság *Koszovó jövője: Európa* című közleményét (COM (2005) 156 final) – amelyben bemutatott keret véget vet a jelenlegi koszovói patthelyzetnek a demokratikus és többnemzetiségű társadalom fejlődését illetően, hogy Koszovó a béke és jólét fényében vehessen részt a régió életében –, valamint az abban leírt jelentést és következtetéseket;

1.2 **örömmel fogadja** a Szerbia és Montenegrónak az Európai Unióval a stabilizációs és társulási megállapodásról folytatott tárgyalásokra való felkészültségéről szóló jelentést (SEC(2005) 478 final), melynek következtetéseiben határozott ajánlás szerepel a stabilizációs és társulási megállapodási tárgyalások megnyitására abban az esetben, ha Szerbia és Montenegró fenntartható módon folytatja előkészületeit;

1.3 **örömmel fogadja** az Európai Tanács 2005. június 16–17-én tartott brüsszeli ülésének elnökségi következtetéseit és az ahhoz csatolt Koszovói Nyilatkozatot, amely hangsúlyozza, hogy a koszovói helyzetről szóló átfogó elemzés kimenetele nincs előre eldöntve: a – különösen a prioritásként megjelölt – előírások végrehajtása és a decentralizációs folyamat különös jelentőséggel bír;

1.4 **úgy véli**, hogy Koszovó és az EU helyi és regionális önkormányzatainak segíteniük kellene Koszovónak abban, hogy megfelelhessen az európai jövő kihívásának;

1.5 **dicséretesnek tartja** az Európai Bizottság elköteleződését a konkrét helyzetre és Koszovó egyedi szükségleteire való összpontosítás mellett, mivel így valószínűbb, hogy haladás érhető el a stabilizációs és társulási folyamatban;

1.6 **örömmel fogadja**, hogy az Európai Bizottság Koszovó fejlesztési és reformszükségeire összpontosít aktívan, valamint hogy elkötelezte magát arra, hogy erőforrásait ezeknek a fejlesztéseknek és reformoknak a meggyorsítása érdekében mozgósítja;

1.7 **támogatja** az Európai Bizottság új utak feltárására irányuló javaslatát annak biztosítása érdekében, hogy Koszovó teljes mértékben kihasználhassa az összes alkalmas EU-s eszköz nyújtotta lehetőségeket;

1.8 Kimagasló jelentőséget **tulajdonít** a koszovói közösségek közötti, illetve a belgrádi és priştinai vezetés között folyó politikai párbeszédnek, minthogy csak ezen a módon érhető el az a nagyobb stabilitás, amely az egész nyugat-balkáni régió európai integrációjának előfeltétele;

1.9 **örömmel fogadja** a koszovói Ideiglenes Önkormányzati Intézményeknek (PISG) a koszovói helyi kormányzás átalakítására irányuló kezdeti erőfeszítéseit;

1.10 **emlékeztet rá**, hogy a decentralizációt nemcsak a jogkörök, de különösen a helyi és regionális önkormányzatokra rótt új felelősségi körökkel arányos pénzügyi erőforrások és vagyoni valódi átruházásának is kell kísérnie;

1.11 **támogatja** a helyi és regionális önkormányzati szövetségeknek a helyi és regionális önkormányzatok együttes véleményének a kormány számára való közvetítésében, illetve a cselekvési lehetőségek helyi és regionális politikusokon keresztül történő előmozdításának kulcsfontosságú eszközeként játszott létfontosságú szerepét;

1.12 **támogatja** az Európai Bizottságnak a főbb nemzetközi szereplőkkel folytatott magas szintű konzultáció iránti elköteleződését annak érdekében, hogy Koszovóval kapcsolatban összehangolt politikai megközelítés jöhessen létre, továbbá **örömmel fogadja** a koszovói előírások megvalósításával kapcsolatos, mindenre kiterjedő felülvizsgálat elindítására vonatkozó döntést.

2. A Régiók Bizottsága ajánlásai

A Régiók Bizottsága

2.1 **arra kéri** az Európai Bizottságot, hogy aktívan vonja be a koszovói helyi önkormányzatokat a politikai, szociális és gazdasági reformok alacsony szinten történő végrehajtásába a szubszidiaritás, az arányosság és a felelősségteljes kormányzás elveinek teljes tiszteletben tartása mellett;

2.2 **arra ösztönzi** az Európai Bizottságot, hogy támogassa – a helyi önkormányzatokkal szoros együttműködésben – olyan tájékoztatási kampányok létrejöttét, melyek célja az EU polgárainak felvilágosítása a koszovói kapcsolatokról, illetve a koszovói polgárok tájékoztatása az uniós értékekről;

2.3 **arra ösztönzi** az Európai Bizottságot, hogy támogassa – a helyi önkormányzatokkal szoros együttműködésben – olyan csere- és ikerintézményi együttműködési programok létrejöttét, amelyek egyrészt segítenek növelni a polgárok és az EU és Koszovó vezetése közötti kölcsönös megértést, továbbá erősítik a helyi és regionális szintű kormányzati hatásköröket;

2.4 **azt ajánlja**, hogy az Európai Bizottság intézményképzési támogatásában a helyi kormányzat kapjon kiemelt szerepet, különösen a jogszabályok végrehajtásának támogatása, valamint a központi és a helyi kormányzat közötti kommunikáció és együttműködés javítása érdekében;

2.5 együttműködési erőfeszítéseket és az előcsatlakozási politikának az uniós tagállamok, a tagságukat kérő országok és a nyugat-balkáni országok helyi és regionális önkormányzataival együtt történt megvalósítása során gyűjtött tapasztalatok és legjobb gyakorlatok cseréjét **tartja szükségesnek**;

2.6 **hangsúlyozza**, hogy Koszovóban és a Nyugat-Balkánon a bizalom és a stabilitás növelésének egyik módja a helyi és regionális önkormányzatok közötti határokon átnyúló aktív együttműködés;

2.7 **arra biztatja** az előírások végrehajtásáért felelős összes szervezet – különösen a koszovói Ideiglenes Önkormányzati Intézményeket (PISG) –, hogy folytassák a helyi kormányzat reformjának végrehajtását Koszovó egész területén, továbbá segítsék a koszovói helyi önkormányzatokat abban, hogy megfelelhessenek a Helyi Önkormányzatok Európai Chartájának, illetve főként abban, hogy megkaphassák a szociális és gazdasági feladataik végrehajtásához szükséges pénzügyi, ingatlan- és humán erőforrásokat;

2.8 **arra emlékezteti** az előírások végrehajtásáért felelős összes szervezet – különösen a koszovói Ideiglenes Önkormányzati Intézményeket (PISG) –, hogy a regionális és kisebbségi nyelvek, valamint az összes közösség kulturális örökségének védelme és támogatása a tolerancia és a kölcsönös megértés szempontjából kulcsfontosságú tényezők a pluralista, többnemzetiségű és többkultúrájú Koszovóban;

2.9 **arra ösztönzi** az előírások végrehajtásáért felelős összes szervezet – különösen a koszovói Ideiglenes Önkormányzati Intézményeket (PISG) –, hogy tegyék lehetővé, hogy minden etnikai csoport és közösség képviseltethesse magát a döntéshozatali folyamatban, különösen helyi és területi szinten, továbbá **hangsúlyozza**, hogy a többnemzetiségű helyhatóságok a koszovói stabilizációs és békéltető folyamat kulcsfontosságú résztvevői;

2.10 **azt ajánlja** az előírások végrehajtásáért felelős összes szerv – különösen a koszovói Ideiglenes Önkormányzati Intézmények (PISG) – számára, hogy fokozzák erőfeszítéseiket annak érdekében, hogy sürgősen kézzelfogható eredmények szülessenek a menekültek és a kitelepítettek visszatérésének, valamint az összes közösség mozgási szabadságának terén;

2.11 **arra kéri** az előírások végrehajtásáért felelős összes szervezet – különösen a koszovói Ideiglenes Önkormányzati Intézményeket (PISG) –, hogy uniós és nemzetközi intézményekkel együttműködésben tegyenek lépéseket – helyi szinten is – az előírások végrehajtásán túlmenően az uniós jogszabályok végrehajtására való felkészülés érdekében;

2.12 szoros együttműködést **ajánl** az Európa Tanács Helyi és Regionális Helyhatóságok Kongresszusával, valamint azt, hogy Koszovó helyhatóságai nagyobb mértékben vegyenek részt az európai demokratikus folyamatban;

2.13 **azt ajánlja**, hogy a 2007–2013 közötti időszakra vonatkozó pénzügyi terv keretében elegendő pénzügyi támogatást irányozzanak elő Koszovó számára.

Brüsszel, 2005. november 16.

A Régiók Bizottsága

elnöke

Peter STRAUB